

เชียงใหม่ทันตแพทยสาร ปีที่ 35 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2557
Chiang Mai Dental Journal Vol.35 No.1 January – June 2014

การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์: การสะท้อนประสบการณ์การฝึกภาคสนามของนักศึกษาทันตแพทย์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Learning through Experience: Dental Students' Reflection on Community-Based Health Promotion
Course

ศศิธร ไชยประสิทธิ์, ปิยะนารถ จาติเกตุ, ทรงวุฒิ ตวงรัตนพันธ์, ธิดาวรรณ วิวัฒน์คุณูปการณ, พัชราวรรณ ศรีศิลปนันท์, วิชัย วิวัฒน์คุณูปการณ, อติศักดิ์ จึงพัฒน์นาวดิ
ภาควิชาทันตกรรมครอบครัวและชุมชน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Sasitorn Chaiprasitti, Piyanart Chatiket, Songvuth Tuongratanaphan, Tidawan Wiwatkunupakan,
Patcharawan Srisilapanan, Wichai Wiwatkunupakan, Atisak Chuengpattanawadee
Department of Family and Community Dentistry, Faculty of Dentistry, Chiang Mai University, Chiang Mai, Thailand

บทคัดย่อ

ทันตกรรมชุมชนชุมชนปฏิบัติ เป็นกระบวนการวิชาชีพที่จัดขึ้นสำหรับนักศึกษาทันตแพทย์ชั้นปีที่ 6 เพื่อเรียนรู้การปฏิบัติงานในชุมชนภายใต้แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพแนวใหม่ ซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีผลการประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อเรียนรู้ประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับหลังจากการฝึกปฏิบัติงาน และประเมินผลที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอน โดยเป็นการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านเรื่องเล่าที่นักศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญต่อชีวิตซึ่งเรียนรู้ผ่านการฝึกปฏิบัติงาน (critical incident technique) โดยรวบรวมตั้งแต่ปีการศึกษา 2553-2555 จำนวน 255 เรื่อง ทำการจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และประเด็นสำคัญ (thematic analysis) จากการศึกษาพบว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของกระบวนการทันตกรรมชุมชนปฏิบัติไม่เพียงแต่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเท่านั้น ที่สำคัญยังพบว่านักศึกษามีเข้าใจ “อย่างลึกซึ้ง” (deep understanding) ในวิถีชีวิตของคนในชุมชนและทันตแพทย์ที่ทำงานในชุมชน นอกจากนี้ยังได้สะท้อนว่ากระบวนการวิชานี้ได้เอื้อโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้ชีวิตสัมพันธ์กับผู้ที่แตกต่างหลากหลาย ส่งผลให้นักศึกษามีทัศนคติต่อโลกและชีวิตที่กว้างขวางขึ้นและได้มีโอกาสทบทวนและพิจารณาด้านในตัวตนของตนเอง (introspection)

คำสำคัญ: การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ การเล่าเหตุการณ์ชีวิตที่มีความสำคัญ การสะท้อนประสบการณ์ของนักศึกษาทันตแพทย์

Abstract

Background: A Community-Based Health Promotion Course is a practical-based curriculum. This course provided the sixth year dental students to ‘work with’ people in rural communities. Purposes of study are to gain insight into the experiences of dental students and explore learning outcomes and benefits students reported. It is a qualitative study. Students were assigned to write 1 or 2 specific events and conditions that were significant meanings for them. Data were collected through 255 critical documented essays of students from 2010–2012, using an action-oriented assessment method called Critical Incident Technique (CIT). Data were analyzed by using thematic and content analyses. As a result, students reported a broad range of outcomes and benefits. Their critical incident essays not only showed an achievement of the curriculum objectives, but also illustrated their “deep understanding” in everyday life of local people and community dentists. Moreover, engaging with different groups of people provided students to widen their life perspectives and introspection.

Key Words: Learning through practice, Critical Incident Technique (CIT), Dental student’s reflection